

Reactie op de zienswijzen van de Lekstroomgemeenten op de ontwerp 1ste begrotingswijziging 2025, het meerjarenbeleidplan 2026-2028 en kaderbrief 2026

Zoals gebruikelijk stellen wij een reactie op naar aanleiding van de zienswijzen van de raden en de Cliëntenraad op de P&C stukken. Dit maal ziet deze reactie er enigszins anders uit omdat wij in december zowel de 1ste begrotingswijziging 2025, het meerjarenbeleidsplan 2026-2028 en de kaderbrief 2026 ter zienswijze aan de raden hebben aangeboden. Alle deelnemende raden en de Cliëntenraad hebben in 1 een zienswijze op alle 3 stukken ingediend. Daarom reageren wij in deze Reactie ook op de opmerkingen over alle deze stukken. Dit is passend gezien de samenhang tussen de stukken, die ook uit de zienswijzen blijkt.

Leeswijzer

Wij reageren in dit stuk op de zienswijzen op P&C stukken vanuit 4 raden en de Cliëntenraad. Daarom nemen wij de zienswijzen niet integraal over, maar benoemen wij de kern van wat de zienswijzen ons willen meegeven. De opbouw is als volgt:

- A Algemene opmerkingen over de 3 stukken en de samenhang
- B Meerjarenbeleidsplan
- C Ontwikkelagenda 2026-2028
- D Kaderbrief 2026
- E 1ste Begrotingswijziging 2025
- F De zienswijze van de Cliëntenraad.

De raden hebben de zienswijze opgepakt in de samenhang zoals die ook bestaat tussen de stukken en de opbouw wordt gewaardeerd. Ook de inspanningen om met de Herijking Opdracht en Dienstverlening WIL en de Ontwikkelagenda 2026-2028 te komen tot een nieuwe balans tussen opdracht, dienstverlening en financiën past bij wat de raden van WIL verwachten. De zienswijzen van de raden en de Cliëntenraad ademen daarnaast ook uit dat WIL hierin niet alleen staat, maar dat we dit samen doen. Dit is ook nodig omdat, zoals al eerder geschetst, wij op een aantal onderdelen van de Ontwikkelagenda afhankelijk zijn van de gemeenten. De raden lijken dit serieus op te pakken.

In de voorliggende reactie kunt u, zoals gebruikelijk, per onderdeel van de ontvangen zienswijzen de reactie van het bestuur terugvinden. Daarmee geven wij aan hoe wij dit verwerken bij de vaststelling van de voorliggende stukken.

A Algemeen

De raden complimenteren WIL met de stukken die voorliggen. In verschillende bewoordingen worden de duidelijkheid en concreetheid van de stukken gewaardeerd. In de aanloop naar 2026 is de schetst in samenhang met het niveau van de dienstverlening helpend om financiële keuzes te maken. Uiteraard zijn wij blij dat de onze inzet, samen met de gemeenten, een bij deze tijd passende inhoud te geven positief wordt ontvangen door de raden.

B Meerjarenbeleidsplan

De raden

De inhoudelijk kaders van het meerjarenbeleidsplan kunnen op waardering van de raden rekenen. Het meerjarenbeleidsplan is helder, concreet en maakt inzichtelijk welke keuzes WIL maakt in de balans tussen opdracht, dienstverlening en financiën. Vanuit Houten wordt specifiek waardering uitgesproken voor het hanteren van het Kwaliteitskompas omdat de raad hiermee vanuit zijn kaderstellende rol de meerwaarde van de door WIL uitgevoerde activiteiten op basis van maatschappelijke opgaven kan beoordelen. In zijn algemeenheid kan het meerjarenbeleidsplan rekenen op instemming. Dat past bij het traject dat wij samen met de gemeenten hebben gelopen in aanloop naar het meerjarenbeleidsplan. Wij zijn blij dat de raden zich herkennen in de opdracht die bij WIL ligt en hoe wij dat de komende jaren oppakken.

Verschillende raden geven aan dat actielijnen inderdaad nog verdere uitwerking vragen en dat de raden graag per actielijn instemmen op het moment dat er een onderbouwde businesscase ligt. De eerste mogelijkheid wordt hiervoor gezien bij de begroting 2026. Daarnaast wordt aandacht gevraagd voor de monitoring en wijze van rapporteren over de voortgang en resultaten.

Wij zullen de komende periode de businesscases aanscherpen en zowel bij of in het verlengde van de Begroting 2026 of de 1ste begrotingswijziging 2026 nogmaals voorleggen aan de raden voor zienswijze. Op voorhand willen we wel alvast aangeven dat niet iedere actielijn tot een businesscase zal leiden en de Ontwikkelagenda in onze ogen geen 'menukaart' is waar iedere gemeente naar eigen believen een selectie uit kan maken. In de Begroting 2026 zullen we hierop terug komen.

De Cliëntenraad

De Cliëntenraad Werk en Inkomen Lekstroom heeft met belangstelling kennisgenomen van de Kaderbrief Werk en Inkomen Lekstroom 2026, de 1e begrotingswijziging WIL 2025 en de Meerjarenbegroting 2026-2028. Wij waarderen de heldere cijfermatige onderbouwing van de meerjarenbegroting 2026-2028. Hierbij spreekt de CRWIL haar erkentelijkheid uit voor de transparantie in de gepresenteerde cijfers, zowel met als zonder de voorgenomen ontwikkelagenda.

C De Ontwikkelagenda

De voorstellen uit de Ontwikkelagenda geven in het bijzonder aanleiding tot opmerkingen in de zienswijzen; hier gaan wij in onderstaande tabel verder op in. Daarnaast hebben wij de raden op een aantal onderdelen verzocht commitment te geven omdat wij voor deze onderdelen afhankelijk zijn van de gemeenten. Voor de uitvoering van de Ontwikkelagenda als geheel maar ook voor de verschillende onderdelen geldt bovendien dat WIL deze alleen uitvoert als de gemeenten allemaal hierop hun commitment geven. Uit het oogpunt van het vasthouden van de gewenste balans tussen dienstverlening, opdracht en financiën kunnen en zullen we alleen tot uitvoering van de Ontwikkelagenda en de onderliggende actielijnen overgaan als er unanimitéit is. M.a.w. mocht uit de zienswijzen -verderop in het proces- blijken dat 1 of meerdere gemeenten zich negatief verhouden tot een onderdeel, dan wordt dat onderdeel uit de Ontwikkelagenda niet uitgevoerd en worden de beoogde effecten (dienstverlening, personeel en financieel) dus ook niet gerealiseerd.

Daarnaast hebben wij de raden op een aantal onderdelen verzocht commitment te geven omdat wij voor deze onderdelen afhankelijk zijn van de gemeenten. In de zienswijzen hebben de gemeenten kort gezegd als volgt gereageerd:

- Houten: Omarmt de uitwerking van de voorstellen door WIL expliciet, maar vraagt om een nadere uitwerking met businesscases, om op basis van de uitwerking en businesscases een definitief akkoord te kunnen geven. En daarmee ook op het eigen af te geven commitment.
- IJsselstein: Is indirect in haar commitment, via complimenten voor het beoogde doel, wordt de Ontwikkelagenda gesteund. De raad ziet eveneens graag een verdere uitwerking, waar mogelijk met businesscases, voor een definitief akkoord en commitment op haar eigen inzet.
- Lopik: De raad omarmt de Ontwikkelagenda als geheel, expliciet. Ook per onderdeel blijkt uit de zienswijze dat de raad positief is over de Ontwikkelagenda. Wij lezen dat Lopik ook zelf bereid is te doen wat nodig is.
- Nieuwegein: De raad stemt expliciet in met de Ontwikkelagenda, inclusief de inzet die zij zelf te leveren heeft. Met uitzondering van het onderdeel Verbrede inzet op economische participatie, zie ook de tabel hierna. Voor dat onderdeel vraagt de raad een advies van de Stuurgroep SILW.
- Voor de optionele optie geldt dat geen enkele zienswijze hier groen licht of commitment op geeft.

De raden geven dus allen direct of indirect commitment op de Ontwikkelagenda en vragen een verdere uitwerking van de onderdelen met ook waar mogelijk businesscases. Wij zullen in de begroting 2026 als bijlage de gevraagde uitwerking opnemen. Van echte Businesscases zal nog geen sprake zijn, omdat die meer tijd vragen; wij zullen deze in de aanloop naar de 1ste begrotingswijziging 2026 opnemen. Wij verwachten dat in oktober tijdens het gesprek met de raad dit ook een belangrijk gespreksonderwerp zal zijn.

De raad van Nieuwegein vraagt nog aandacht voor de monitoring, evaluatie en kernprestatie indicatoren (kpi's). De raad wenst een grondige evaluatie van het meerjarenbeleidsplan en geeft het volgende mee:

- De raad verzoekt WIL om een goed monitoringssysteem te ontwikkelen voor de Ontwikkelagenda en dit ook in het meerjarenbeleidsplan op te nemen
- Na afloop van de termijn van het meerjarenbeleidsplan wil de raad grondige evaluatie van zowel het effect op de inwoners en organisatie. De raad verzoekt dit op te nemen in het meerjarenbeleidsplan
- Er is een verschil in kpi's tussen het meerjarenbeleidsplan en de begroting 2024.

De eerste 2 punten zijn meer dan logisch en pakken we op. Wat betreft het laatste punt geldt dat we in 2024 een nieuwe systematiek hebben voorgesteld (en door alle raden is omarmd) die pas vanaf 2025 loopt. Er is dus inderdaad een verschil wat betreft kpi's tussen 2024 en 2025 en de jaren erna. Met deze nieuwe systematiek aan we verder.

In de onderstaande tabel geven we per onderdeel van de Ontwikkelagenda aan welke zienswijze de raden hebben en hoe we omgaan met de zienswijze.

	Onderdeel Ontwikkelagenda	Zienswijze/wens gemeenten	Hoe wordt deze zienswijze verwerkt?
1	Brede toegang Poort (dienstverlenings- opgave)	<p><i>Houten</i> De raad omarmt de beweging die WIL hiermee inzet: minder gesprekken en bureaucratie voor de inwoner en als aanpassing op de maatschappelijke ontwikkelingen met aandacht voor groepen met specifieke kenmerken.</p> <p><i>Lopik</i> Voor de raad van Lopik is de integrale samenwerking van groot belang. De raad stelt dat zij bereid is om ook de werkwijze van de lokale werkteams meer te uniformeren.</p> <p><i>Cliëntenraad</i> De Cliëntenraad is positief over de verbreding van de brede dienstverlening in de Poort zoals voorgesteld en onderstreept dat verdere digitalisering hierbij een vereiste is.</p>	<p>Wij zijn blij dat de zienswijzen bevestigen dat we met de brede Poort de goede weg inslaan met belangrijke voordelen voor onze inwoners en onze dienstverlening. Uiteraard zetten wij hierbij in op een goede samenwerking met de lokale werkteams.</p> <p>Wij zullen deze actielijn de komende tijd verder uitwerken. Een businesscase ligt in deze niet direct voor de hand.</p>
2	Meer Lokale dienstverlening (dienstverlenings- opgave)	<p><i>Houten</i> De raad omarmt de insteek om daar waar mogelijk meer lokaal dienstverlening aan te bieden en daarbij aansluiting te zoeken bij bestaande lokale initiatieven, infrastructuur, werkwijzen of afspraken.</p> <p><i>Lopik</i> De raad ziet de toegevoegde waarde van lokale dienstverlening. Goede afstemming is hiervoor noodzakelijk om een goede afweging te maken welke diensten lokaal van toegevoegde waarde zijn. Een optimale integrale samenwerking met het sociaal team en de samenwerkingspartners is van groot belang. Wij begrijpen dat we hiervoor zullen moeten investeren in het sociaal team.</p>	<p>Wij zien in de zienswijzen de bevestiging dat meer lokale dienstverlening wenselijk is. Voor ons hoort daar een goede samenwerking met lokale werkteams, sociale teams en lokale partners zeker bij.</p> <p>Wij zullen dit onderwerp de komende tijd verder uitwerken. Een businesscase opstellen is hiervoor niet nodig.</p>
3	Digitalisering / Automatisering dienstverlening	<p><i>Houten</i></p>	<p>Digitalisering en automatisering worden breed gezien als noodzakelijk voor verbetering van de dienstverlening. Zowel voor inwoner als</p>

	(dienstverlenings-opgave)	<p>De raad omarmt de insteek voor het gebruik van digitale technologieën om onze dienstverlening te verbeteren en efficiënter te maken. De raad ziet de uitgewerkte plannen graag in de kaderbrief 2027.</p> <p><i>Lopik</i> Digitalisering en automatisering heeft wat de raad betreft prioriteit om de dienstverlening te optimaliseren en versnellen. De raad ziet graag een volledige digitalisering op korte termijn.</p> <p><i>Cliëntenraad</i> De Clientenraad is groot voorstander van het creëren van een investeringsbudget voor digitalisering en automatisering voor de komende jaren. Dus niet minder, maar meer geld voor ICT, en sneller. Zonder vergaande automatisering en uitbreiding van bijvoorbeeld de applicatie Mijn WIL zullen de stijgende kosten nauwelijks beheersbaar blijven, zeker gezien de verwachte groei van het aantal klanten met parttime werk.</p> <p>De CRWIL uit echter haar zorgen over de geringe mate van digitalisering en automatisering binnen WIL. Werkprocessen zijn nog onvoldoende geautomatiseerd, met een te grote afhankelijkheid van papieren processen. En we snappen, dat de grote mate van verscheidenheid van regelingen en e.d. per gemeente e.e.a. niet makkelijk maakt, maar WIL loopt nu ver achter bij wat nodig is en kan.</p>	<p>bedrijfsvoering van WIL moeten we hier slagen op maken.</p> <p>Dit vergt, zoals beschreven in de Ontwikkelagenda, een investering. Maar ook, en eerst, een verdere versimpeling en harmonisering van onze dienstverlening. Onze verwachting is dat niet zo snel zal gaan als misschien gehoopt wordt.</p> <p>Onze eerste gedachten hierover kunt u verwachten dit najaar bij het gesprek met de raden. Een uitwerking in een businesscase is waarschijnlijk pas in 2027 aan de orde.</p>
4	<p>Sociale Infrastructuur Lekstroom Werkt</p> <p>(dienstverlenings-opgave)</p>	<p><i>Houten</i> De raad is het met WIL eens dat de huidige sociale infrastructuur niet voldoet aan de doelstellingen om mensen uit de uitkering en met een structurele arbeidsbeperking naar werk te begeleiden. De raad omarmt daarom de verkenning die start in 2025 en die in de periode 2026-2028 moet leiden tot de gewenste toekomstgerichte sociale infrastructuur en verwelkomt de Rijksmiddelen die specifiek voor dit doel ter beschikking worden gesteld. WIL vraagt op dit punt specifiek om lokale inzet en lokaal bestuurlijk commitment. De raad committeert zich aan dit proces, maar wil als raad goed op de hoogte worden gehouden en inzicht krijgen in go / no go momenten. Vanuit het college zal ambtelijke inzet ter beschikking worden gesteld.</p> <p>Daarnaast zijn in Houten een aantal projecten opgezet, zoals de werkschuur nieuw wulven, de was- en strijkservice en een werk-assessment bij Kersten</p>	<p>Dit is 1 van de onderdelen waarbij WIL afhankelijk is van de samenwerking met de gemeenten. De zienswijzen passen bij het proces dat wij parallel al lopen rondom de Sociale Infrastructuur Lekstroom Werkt. Daarom hebben wij er vertrouwen in dat we qua ketenregie de eerste opbrengsten al dit jaar gaan realiseren en de volgende stappen in gezamenlijkheid genomen zullen worden.</p> <p>De uitwerking van deze actielijn loopt onder verantwoordelijkheid van de lekstroom gemeenten zelf met een eigen besluitvormingstraject waarin ook de uitwerking</p>

		<p>Hulpmiddelen, die naadloos in deze ontwikkeling passen. Deze lokale infrastructuur willen we de komende jaren ook uitbreiden om de groei van het aantal uitkeringen verder te remmen.</p> <p><i>Lopik</i> In 2025 gaat de implementatie plaatsvinden van SILW. Een goede afspiegeling in de werkgroepen van zowel de gemeenten als WIL en Werkwijss is noodzakelijk voor een gedragen beleid.</p> <p><i>Cliëntenraad</i> De CR WIL is hier blij mee, omdat wij het zeer noodzakelijk achten dat het volume daalt en meer mensen aan de slag gaan. En het is in onze ogen ook realistisch. De CRWIL is dus een groot voorstander van een stevige aanpak op werk en uitstroom. Dit vraagt in ieder geval een andere aanpak dan de laatste jaren en 100% commitment vanuit WIL en de gemeenten. WIL geeft dit commitment af. De CRWIL zou graag willen horen en zien dat de gemeenten dit ook doen en de vertaling hiervan in de lokale werkplannen landt. Wij gaan WIL en de gemeenten cq. lokale werkteams hierop nauw gelet volgen de komende jaren. De CRWIL zou ook graag in ieder geval ieder kwartaal de uitstroom en plaatsingscijfers overall en per gemeente willen zien om goed te kunnen monitoren en meedenken.</p> <p>De Cliëntenraad heeft 2 punten die voor urgentie zorgen en om een versnelling vragen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Snellere integratie van Werkwijss De voorgestelde tijdslijn is te lang, aangezien de huidige locatie in IJsselstein in 2029 wordt beëindigd. De CRWIL is zoals bekend voorstander van een integrale uitvoeringsorganisatie: WIL. 2. Oriëntatie op geschikte locaties Geschikte locaties zijn niet eenvoudig beschikbaar. De CRWIL stelt voor dat het bestuur van WIL en Werkwijss zich spoedig oriënteert op mogelijkheden. 	<p>en eventuele businesscase(s) een plek hebben. Hierin zijn de gemeenten leidend.</p>
5	Harmonisatie bijzondere bijstand en minimaregelingen.	<p><i>Houten</i> WIL beschrijft in de ontwikkel-agenda als onderdeel van het meerjarenbeleidsplan een aanpassing op het gebied van harmonisatie en een</p>	<p>Alle zienswijzen geven blijk van de bereidheid en behoefte om met elkaar de mogelijkheden van harmonisatie te onderzoeken. Tegelijkertijd zien wij dat het nog zoeken is naar de</p>

	(dienstverleningsopgave)	<p>“optie” voor versobering. De aanpassing gaat over het harmonisering van de bestaande (en ongewijzigde) regelingen. De optie betreft een wijziging in het licht van het ravijnjaar om ook te kijken naar een mogelijke versobering van de verschillende regelingen om de meest kwetsbare inwoners zekerheid te kunnen bieden en de kosten omlaag te brengen.</p> <p>WIL geeft in haar kaderbrief 2026 aan: “in 2025 zullen wij voor minimaal 3 regelingen een scenario te schetsen inclusief de gevolgen voor inwoners en klanten als ook de bedrijfsvoering, kosten e.d. om de raden te faciliteren uiterlijk eind 2025 eerste besluiten te laten nemen over harmonisering. De implementatie hiervan vindt in 2026 plaats.” Dit is een tijdspad waar de raad zich goed in kan vinden. Als onderdeel van dit proces vraagt de raad WIL om in de begroting 2026 concrete maatregelen op te nemen voor zowel de aanpassing als de versobering, waarbij WIL samen met de gemeenten zowel wenselijke als pijnlijke maatregelen opneemt, zodat de raden en WIL gezamenlijk een richting kunnen kiezen in een vervolg-proces, waarin het raadsgesprek in oktober 2025 en de kaderbrief 2027 belangrijke momenten zijn.</p> <p><i>Lopik</i> Met betrekking tot de harmonisatie wil de raad inzetten op minder regelingen en focussen op beter benutten van de regelingen. Harmonisatie draagt hier aan bij door o.a. regelingen te vereenvoudigen en drempels te verlagen. Starten met 3 regelingen vindt de raad te traag, de raad ziet graag op kortere termijn een volledige harmonisatie. Wat betreft de gemeente Lopik zijn er geen regelingen waar niet over gesproken mag worden. Hierin verwacht de raad volledige commitment van de andere gemeenten.</p> <p><i>Nieuwegein</i> WIL geeft terecht aan dat de raad aan de voorkant nauw betrokken moet worden bij keuzes die pijn (kunnen) doen bij de inwoners. Als eerste stap in dit proces gaat de gemeenteraad onderling in gesprek over de <i>harmonisatie</i> van de minimaregelingen. De raad maakt hierbij graag gebruik van het aanbod</p>	<p>gemeenschappelijke afweging hoe en op welke onderdelen de harmonisatie moet plaatsvinden.</p> <p>In vervolg op het Meerjarenbeleidsplan werken wij samen met de gemeenten op dit moment voor 3 regelingen een businesscase uit. Het gaat hierbij om de Individuele Inkomens Toeslag, bijzondere bijstand en de Collectieve Ziektekostenregeling. De businesscases in deze moeten de raden van informatie voorzien over de mogelijke knoppen waaraan gedraaid kan worden en wat daarvan de effecten zijn voor inwoner, financiën en uitvoering.</p> <p>Op grote lijnen zien gemeenten en WIL als planning voor ons dat in de begroting 2026 een bijlage komt met daarin de genoemde businesscases. Deze worden voorsnog dus nog niet in de begroting financieel verwerkt. Aan de hand van de businesscase zullen raden eerst zelf en daarna met elkaar in gesprek moeten gaan over de richting waarop de gewenste harmonisatie moet plaatsvinden. De zienswijzen op de businesscases in de begroting 2026 zullen bepalend zijn voor de keuzes die wij kunnen en zullen maken.</p> <p>Het streven is besluitvorming in het AB van juli hierover bij de vaststelling van de Begroting en anders bij het vaststellen van de concept 1ste begrotingswijziging 2026.</p> <p>Wij beseffen dat hiermee niet wordt voldaan aan de wens bij sommige raden om in de begroting 2026 al de effecten van harmonisering te verwerken. Maar op deze wijze denken wij dat we de raden maximaal faciliteren om het gesprek te voeren, ook met</p>
--	--------------------------	--	---

		<p>van WIL om minimaal 3 scenario's te schetsen van regelingen die geharmoniseerd kunnen worden en de gevolgen hiervan voor onze inwoners. En met het oog op de toekomstige bezuinigingen door het Rijk, daagt de raad WIL uit om -naast bovengenoemde opties gericht op het minimabeleid- in de komende periode <i>nieuwe besparingsopties</i> aan de raad voor te leggen, gericht op zowel de bedrijfsvoering als de regelingen, die de raad in een vroeg stadium kunnen meenemen in zijn overwegingen.</p> <p>De raad stelt hierbij nadrukkelijk dat het hierboven genoemde overzicht van besparingsopties <i>niet verwerkt moet worden in uw begroting</i>, maar als discussiestuk moet worden voorgelegd. Pas na expliciete instemming kunnen dergelijke maatregelen worden verwerkt in uw begroting.</p> <p><i>Cliëntenraad</i></p> <p>De CRWIL heeft in het afgelopen jaar meerdere malen gewezen op de wirwar aan goedbedoelde regelingen per gemeente en, nog belangrijker, de verschillen in percentages voor de armoedegrens en de soorten regelingen per gemeente. Hoewel sommige regelingen door individuele gemeenten als "pareltjes" worden gezien, is het echt de vraag of er zoveel en zoveel verschillende regelingen nodig zijn om inwoners adequaat te kunnen helpen i.g.v. armoede of acute nood. Wij denken dat minder meer is en meer gezamenlijkheid en uniformiteit klanten en de WIL helpt.</p> <p>De beschrijving van maatschappelijke opgaven en uitdagingen in uw document is volledig in lijn met de visie van de CRWIL. Ook de agenda voor de komende jaren wordt gesteund, met de kanttekening dat de lange implementatieperioden onwenselijk zijn. Versnelling is nodig in:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Harmonisatie van regelingen en percentages. De CRWIL is verheugd over het voorstel om te komen tot een geharmoniseerd pakket miniregelingen en één vastgesteld percentage voor de armoedegrens. Dit zal niet alleen besparingen opleveren, maar ook de duidelijkheid voor inwoners vergroten (zie rapport NIBUD, november 2024). De CRWIL hoopt van harte dat de gemeenten elkaar hierin kunnen vinden. • Vermindering van arbeidsintensieve regelingen. Speciale regelingen of niet-gezamenlijke uitvoering, zoals Oekraïne-gelden, 	<p>elkaar, om tot een gedragen besluitvorming te komen.</p> <p>Tegelijkertijd verwachten wij wel dat we de effecten van de harmonisatie in of in de loop van 2026 kunnen realiseren.</p>
--	--	--	--

		<p>zijn te arbeidsintensief voor de uitvoeringsafdelingen. De afdeling Bijzondere Regelingen staat onder druk en doorlooptijden zijn onaanvaardbaar lang. LEAN werken en herinrichting van werkprocessen kunnen niet langer worden uitgesteld. De CRWIL is groot voorstander van de lijn 'of met zijn 4-en, of niet'. M.a.w. geen individuele DVO's meer.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Versnelde invoering van één percentage voor de armoedegrens. Dit dient uiterlijk in 2025 gerealiseerd te worden, in plaats van in 2026. De harmonisatie van regelingen en bijbehorende DVO's is een prima streven, maar het tijdpad (2026-2027) is volgens de CRWIL veel te laat. 	
6	<p>Meer eenvoud en vertrouwen in de uitvoering</p> <p>(financiële en dienstverlenings-opgave)</p>	<p><i>Houten</i> Het lean werken om (primaire) processen te verbeteren om te zorgen dat WIL ook in de toekomst de kwaliteit van de huidige dienstverlening kan blijven bieden op een zo kostenefficiënt mogelijke wijze, omarmt de raad.</p> <p><i>Lopik</i> Bij het doorvoeren van lean werken worden processen aangepast, let hierbij ook op het werken in eenvoud en vertrouwen in de besluitvorming van de aangepaste werkwijzen binnen de organisatie. Er wordt nu met name gesproken voor de eenvoud in de uitvoering voor de inwoner.</p>	<p>Wij streven bij dit onderdeel naar een verbetering van de dienstverlening, zowel voor de inwoner, maar ook voor onze eigen organisatie. Hierbij is dus zowel de kwaliteit van dienstverlening als kostenefficiëntie het doel.</p> <p>Wij zullen dit onderwerp de komende tijd verder uitwerken. Een businesscase opstellen is hiervoor niet aan de orde denken wij.</p>
7	<p>Verbrede inzet op terecht in de uitkering</p> <p>(financiële opgave)</p>	<p><i>Houten</i> De raad omarmt uitgangspunten als:</p> <ul style="list-style-type: none"> - voorkomen dat inwoners onnodig in de problemen komen door complexe regels of procedures. - zorgen dat de inwoner beter in beeld is, zodat we de menselijke maat op de juiste momenten kunnen toepassen - Beëindiging van een uitkering is geen doelstelling en gebeurt op zorgvuldige, transparante wijze <p>Om de kaderstellende en controlerende taak van de raad goed uit te voeren verwacht de raad zoals in het proces-onderdeel aangegeven bij de begroting 2026 een planning van wanneer welk onderdeel wordt uitgewerkt. Voor</p>	<p>Wij zien in de zienswijzen van de raden instemming voor het inzetten op de verbrede inzet op terecht in de uitkering.</p> <p>Net als de raden vinden wij een goede samenwerking met de lokale werkteams en partners op dit onderdeel van groot belang. Wij zullen de raden bij de verdere uitwerking van dit onderdeel op de juiste momenten meenemen. Dit zal gebeuren in de P&C stukken, maar ook bij het Gesprek met de raad.</p> <p>Wij zullen ook dit onderwerp de komende tijd verder uitwerken. Een businesscase</p>

		<p>specifiek dit onderdeel wil de raad mee worden genomen in hoe u uw proces gaat vorm geven. De raad ziet daarom graag het betrekken van de raad expliciet in de planning terug komen.</p> <p><i>Lopik</i> Hierbij is een goede samenwerking met de werkcoaches, handhaving en inkomen noodzakelijk om geen dubbel werk te verrichten.</p> <p><i>Nieuwegein</i> WIL kiest voor een controle die past bij de kwetsbare doelgroep, waarbij een goed contact wordt onderhouden met de klanten, regels worden uitgelegd en informatie wordt uitgewisseld. Hier staat de raad zeer positief tegenover. En aangezien gemeente Nieuwegein relatief veel alleenstaande uitkeringsgerechtigden heeft, verzoekt de raad u om het project Samenwonen op Proef nadrukkelijk onder de aandacht te brengen van de inwoners van Nieuwegein. Voorts dient WIL haar gesprekken af te stemmen met het lokale werkteam van Nieuwegein, dat eveneens regelmatig gesprekken voert met de klanten.</p>	<p>opstellen is hiervoor niet aan de orde denken wij.</p>
8	<p>Verbrede inzet op parttime werken (financiële opgave)</p>	<p><i>Lopik</i> De raad verwacht dat dit terug zal komen in alle jaarplannen van de lokale werkteams om ook vanuit WIL hier op anticiperen en faciliteren.</p>	<p>De lokale jaarplannen van de lokale werkteams hebben deze verbrede inzet al eerder aangegeven. Daarnaast is ook binnen WIL, bijvoorbeeld bij het Programma Inkomen, een en ander nodig om dit te faciliteren. Of nog belangrijker om de inwoner hierin te faciliteren en te zorgen dat deze kan vertrouwen op een stabiele inkomens situatie.</p> <p>Voor dit onderdeel stellen wij een businesscase op. Naar verwachting zal deze nog niet gereed zijn op het moment dat de ontwerp begroting 2026 voor zienswijze aan de raden wordt voorgelegd. Dit heeft mede te maken met het feit dat wij over het hoe en wat nog met u als gemeente zelf gesprekken te voeren hebben. In de lokale werkplannen 2026 zal dit bv. moeten worden opgenomen en</p>

			geconcretiseerd. De businesscase binnen WIL moet dus aansluiten bij en worden afgestemd op de lokale werkplannen.
9	<p>Verbrede inzet op economische participatie</p> <p>(financiële opgave)</p>	<p><i>Lopik</i> Lopik is hierin een voorloper en heeft extra geïnvesteerd om inwoners lokaal aan de slag te helpen. Hierin is inzet vanuit WSP ook lokaal voor de gemeente Lopik een vereiste om dit vast te houden en verder uit te breiden.</p> <p><i>Nieuwegein</i> De raad maakt een uitzondering voor de 6 extra formatieplaatsen die WIL nodig denkt te hebben om een verbrede inzet op participatie te kunnen realiseren (pagina 18 van uw meerjarenbeleidsplan), dit naast alle andere investeringen binnen het programma Werk, zoals parttime werken en de Sociale Infrastructuur Lekstroom Werkt. Met betrekking tot deze investering wil de raad dat de stuurgroep SILW een apart advies uitbrengt, voorzien van heldere argumenten over het nut en de noodzaak van deze extra investering.</p>	<p>Wij beseffen goed dat dit onderdeel een samenspel vraagt met de gemeente. Alle gemeenten hebben al eerder de wens uitgesproken dit in gezamenlijkheid op te pakken.</p> <p>Wij hebben ook al eerder aangegeven dat wij hierin afhankelijk zijn van de gemeenten zoals bij het bepalen van de focus binnen de lokale werkteams. Wij trekken hierin graag samen met de gemeenten op.</p> <p>Wij begrijpen dat de raad van Nieuwegein advies aan de stuurgroep SILW gaat vragen. Wij worden graag op de hoogte gehouden van de uitkomsten van dit advies.</p> <p>Voor de helderheid: als het de gemeenten lukt de gevraagde prestatie te kunnen realiseren met dezelfde aantal fte's als u, is dit voor WIL om het even. Met de extra 6 te's is alleen ruimte gevraagd om te doen wat nodig is ceteris paribus (er is namelijk wel iets extra's/anders nodig dan nu).</p> <p>Voor dit onderdeel stellen wij een businesscase op. Naar verwachting zal ook deze nog niet gereed zijn op het moment dat de ontwerp begroting 2026 voor zienswijze aan de raden wordt voorgelegd. Dit heeft mede te maken met het feit dat wij over het hoe en wat nog met u als gemeente zelf gesprekken te voeren hebben. In de lokale werkplannen 2026 zal dit bv. moeten worden opgenomen en geconcretiseerd. De businesscase binnen WIL</p>

			moet dus aansluiten bij en worden afgestemd op de lokale werkplannen.
10	<p><u>OPTIONEEL:</u> Bijzondere bijstand en minimaregelingen (financiële opgave)</p>	<p><i>Houten</i> Zie onder punt 5</p> <p><i>Lopik</i> Terug naar de basis heeft niet de voorkeur van de raad. Door te harmoniseren kan er fors bespaard worden op uitvoeringskosten, met zo min mogelijk impact voor de inwoner. Of de bestaande regeling nog past bij het doel moet meegenomen worden in dit zorgvuldig proces. Met het terugbrengen van de inkomensgrens naar 100% komt de bestaanszekerheid voor een bepaalde groep inwoners in gevaar. Dit is niet wenselijk en ziet de raad als laatste stap in de bezuinigingen.</p> <p><i>Nieuwegein</i> WIL benoemt verder de optie om de <i>versobering</i> van regelingen te onderzoeken (Kaderbrief, p. 3). Ook hier maakt de raad graag gebruik van en wordt WIL verzocht om bij haar begroting 2026 een business case of -indien deze termijn te kort is- een aantal denkrichtingen te formuleren met betrekking tot de versobering van de minimaregelingen. Deze informatie kan vervolgens worden betrokken bij de besparingsmaatregelen binnen onze gemeente. Zie ook onder punt 5 voor de algemene opmerkingen over wat de raad van WIL verwacht rondom harmonisatie en versobering op dit thema.</p>	<p>Uit de zienswijze concluderen wij dat er op dit moment nog niet voldoende draagvlak is om te besluiten tot een versobering. Daarom zullen wij op dit moment nog geen verdere stappen nemen om dit uit te werken.</p> <p>Indien de gesprekken over harmonisatie van de minimaregeling er toe leiden dat de gemeenten gezamenlijk aangeven dit verder te willen onderzoeken, dan zullen wij dit onderdeel verder gaan uitwerken en bespreken met de raden.</p>

Afhankelijkheden

We hebben bij de Ontwikkelagenda reeds aangegeven dat we voor de uitvoering op een aantal onderdelen afhankelijk zijn van gemeenten. In de onderstaande tabel lichten we toe waar de afhankelijkheid uit bestaat en een grove planning. Oftewel wat moet aan de zijde van de gemeente worden geregeld om WIL in staat te stellen de Ontwikkelagenda uit te voeren.

	Onderdeel Ontwikkelagenda	Afhankelijkheid	Wanneer
1	Brede toegang Poort	Op dit onderdeel is er geen afhankelijkheid van gemeentelijke besluitvorming	
2	Meer Lokale dienstverlening	Op dit onderdeel lopen al een aantal pilots. Meer lokale dienstverlening moet aansluiten bij de lokale infrastructuur en partners. De inrichting daarvan is bij de gemeenten belegd. Wij verwachten dat we hierover gezamenlijk in Q4 besluiten kunnen nemen.	Q4 2025
3	Digitalisering / Automatisering dienstverlening	Op dit onderdeel is er geen afhankelijkheid van gemeentelijke besluitvorming	
4	Sociale Infrastructuur Lekstroom Werkt	Besluitvorming over de Sociale Infrastructuur Lekstroom Werkt vindt zowel binnen de gemeentelijke, WerkwIJS als WIL context plaats. Dit moet op elkaar worden afgestemd. Dit is vooralsnog in het kader van de ketenregie en dat is een lopend proces, in ieder geval 2025. De gemeenten zijn in deze in de lead.	2026?
5	Harmonisatie bijzondere bijstand en minimaregelingen.	Besluitvorming over de bijzondere bijstand en minimaregelingen ligt bij de gemeenten. Om in 2026 de gewenste effecten te bereiken moet voor de eerste 3 regelingen eind 2025 besluitvorming zijn afgerond.	Q4 2025
6	Meer eenvoud en vertrouwen in de uitvoering	Op dit onderdeel is er geen afhankelijkheid van gemeentelijke besluitvorming	
7	Verbrede inzet op terecht in de uitkering (financiële opgave)	Op dit onderdeel is er een beperkte afhankelijkheid van gemeentelijke besluitvorming. Van de LWT's gaat namelijk gevraagd worden in de klantcontacten ook een 'inkomensbril' op te zetten. Over de wijze waarop e.d. moet nog gesproken worden. De aansturing van de LWT's is aan de gemeente.	Q4 2025
8	Verbrede inzet op parttime werken	De gemeenten bepalen de focus in de lokale werkplannen. Parttime werken moet dus in de lokale werkplannen 2026 worden opgenomen met bijbehorende aantallen en doelstellingen. Dan kan voor	Q4 2025

		WIL als facilitator ook voor de programma's Inkomen en Werk de gevolgen worden uitgewerkt en opgenomen. De lokale werkplannen moeten daarvoor begin Q4 gereed zijn om WIL de gelegenheid te geven een en ander te verwerken.	
9	Verbrede inzet op economische participatie	Ook dit onderdeel moet ook worden opgenomen in de lokale werkplannen voor 2026. Ook hier weer met doelstellingen, aantallen, etc. Aan de hand daarvan kan WIL de uitvoering inregelen en de effecten verwerken.	Q4 2025
10	<u>OPTIONEEL:</u> Bijzondere bijstand en minimaregelingen	Dit onderdeel wordt voorlopig niet ingevoerd. Daarom is er ook geen sprake van afhankelijkheid van gemeentelijke besluitvorming.	

D Kaderbrief 2026

In zijn algemeenheid geven de raden aan dat de ontwikkelingen die in de kaderbrief 2026 zijn verwerkt logisch zijn en op instemming kunnen rekenen. De kaderbrief geeft een goed beeld als 1ste jaarschijf van het meerjarenbeleidsplan 2026-2028. In onderstaande tabel zijn de specifieke opmerkingen, met onze reactie daarop, opgenomen die door raden zijn gemaakt.

	Gemeente	Zienswijze/wens gemeenten	Hoe wordt deze zienswijze verwerkt?
1	Houten	WIL geeft een goede uitwerking van de eerste jaarschijf van de ontwikkel-agenda. Voor de jaarschijf 2026 willen wij reageren op punt E Harmonisering dienstverlening, optie mogelijke versobering. WIL geeft aan: we schatten in we in 2026 hier nog niet actief mee aan de slag kunnen. Graag ontvangt de raad in de begroting 2026 een plan van aanpak hoe vorm te geven aan dit proces, met waar mogelijk al een voorzet / doorkijk naar uitgewerkte opties. De raad vraagt WIL in dit plan van aanpak om voornamelijk bij de optie bijzondere regelingen breder te denken. Door een brede range aan opties voor te leggen kan de raad aangeven welke van deze opties zijn voorkeur heeft. De raad is zich er van bewust dat voor een effectieve en efficiënte uitvoering verschillende	Wij verwijzen u naar onze reactie bij onderdeel 5 van de Ontwikkelagenda.

		raden dezelfde opties moeten ondersteunen. Daarvoor wil de raad graag een gezamenlijk proces lopen.	
2	Houten	Een belangrijke ontwikkeling die de raad mist in de kaderbrief specifiek voor 2026 is de invoering van het basispakket schulddienstverlening. Basisdienstverlening is bedoeld om SHV landelijk gelijk te trekken en meer inwoners te bereiken. Dit pakket is gebaseerd op het Interdepartementaal Beleidsonderzoek (IBO) Problematische schulden Kamerbrief over aanbieding rapport IBO Problematische schulden Kamerstuk Rijksoverheid.nl). Graag zien wij in uw begroting graag uw reactie op deze ontwikkeling en de voorgenomen wetswijziging van school naar duurzaam werk.	De Basisdienstverlening Schuldhulpverlening wordt op dit moment uitgewerkt in het Beleidsplan Schuldhulpverlening dat wij medio 2025 met u verwachten te delen. Tegelijkertijd is de uitvoering uiteraard al op onderdelen verwerkt in onze uitvoering. Wij zullen in de begroting 2026 hierover een zinsnede opnemen.
3	Houten	Graag zien wij in uw begroting graag uw reactie op deze ontwikkeling en de voorgenomen wetswijziging van school naar duurzaam werk.	De voorbereiding op de wetswijziging van school naar duurzaam werk is helaas uitgesteld tot 2026. In de arbeidsmarktregio wordt samengewerkt met Onderwijs en Werk en Inkomen om tot een goede invulling te komen van de nieuwe wet. Op beide thema's wordt de regio Lekstroom vertegenwoordigd. Concreet is nog niets te melden over de gevolgen. In de begroting 2026 kondigen wij de wetswijziging aan met als toevoeging dat de voorbereiding op arbeidsmarkt niveau het komende half jaar wordt opgepakt.
4	IJsselstein	De Ontwikkelagenda is nog niet verwerkt in de begroting, wel heeft u inzichtelijk gemaakt wat de kosten en de besparingen zijn. Onze zorg hierbij is dat de investeringen die hiervoor gedaan moeten worden zeker zijn, maar de besparingen onzeker zijn. We zijn bereid dit risico aan te gaan en willen afspraken maken over de wijze van monitoring en evaluatie.	Wij zijn blij dat de raad haar bereidheid het risico aan te gaan. Wij zullen bij de verdere uitwerkingen ook aangeven op welke wijze wij de raden op de hoogte houden van de ontwikkelingen.
5	IJsselstein	Bij de concept-begroting WIL 2026 verwachten we een duidelijke onderbouwing van de :	Wij zullen in de begroting 2026 een onderbouwing van deze percentages opnemen.

		<p>a. 5% indexatie op ICT en huisvesting aangezien dit sterk afwijkt van andere indexatie waarmee gerekend wordt.</p> <p>b. 25% groei van loonkosten subsidie</p>	
--	--	---	--

E 1ste Begrotingswijziging 2025

De 1ste begrotingswijziging wordt door de raden als begrijpelijk en logisch gezien in het licht van de ontwikkelingen die worden geschetst. De meeste raden ervaren de voorgestelde begrotingswijziging in de lijn met wat eerder is aangekondigd en besproken met de raden. Vanuit Houten is hier een afwijkende opmerking over gemaakt, deze is in het overzicht hieronder opgenomen en voorzien van een reactie.

	Gemeente	Zienswijze/wens gemeenten	Hoe wordt deze zienswijze verwerkt?
1	Houten	Sommige bedragen uit de begrotingswijziging 2025 had u eerder kunnen melden. Zo waren de ICT kosten ook al bekend bij het vaststellen van de tweede begrotingswijziging 2024. In deze economische krappe tijden gaan wij, zoals wij ook bovenstaand vermeld hebben, er vanuit dat u voorzienbare kosten eerder meld. Een begrotingswijziging van deze omvang op dit tijdstip in het jaar kunnen wij in de toekomst niet langer accepteren.	Wij delen uw wensen over het zo vroegtijdig mogelijk opnemen van veranderende kosten. Wij streven hier dan ook continu naar. Tegelijk: niet alle kosten zijn voorzienbaar. We kunnen wel anders ramen. We delen uw standpunt dus niet dat deze begrotingswijziging te voorkomen was geweest.
2	Houten	In onze zienswijze op de begrotingswijziging 2024 (waar het extra personeel werd gevraagd) hebben wij u gevraagd om inzichtelijk te maken waarom dit noodzakelijk was. Daarbij was een van de argumenten, dat het aantal aanvragen / mensen opliep. Om te voorkomen dat we in de toekomst opnieuw in een dergelijke situatie terecht komen willen we u vragen in uw kwartaal-rapportage een samenvatting te geven van belangrijke stijgingen in o.a. bijzondere regelingen / schuldhulp-trajecten. U vraagt in uw derde kwartaalrapportage nadrukkelijke om feed-back op deze rapportage.	Om actuele inzicht te kunnen geven in de genoemde ontwikkelingen hebben wij onze interne sturing inmiddels aangevuld met Q-gesprekken. De opbrengsten hiervan nemen wij mee in de kwartaalrapportages die wij ook met de raden delen. Zoals gezegd zijn deze kwartaalrapportages nog in ontwikkeling en wij waarderen het dan ook dat u uw wensen kenbaar maakt. Wij nemen dit mee bij de verdere doorontwikkeling van de kwartaalrapportages.

		Wij zien grote verbeteringen, maar een cijfermatige management-samenvatting met (trend)-cijfers zou voor een raadslid dat maar enkele malen per jaar met de cijfers van de WIL wordt geconfronteerd een zeer waardevolle toevoeging zijn. Zo kunnen wij, de stijging van het aantal FTE bij inkomensondersteuning ook beter beoordelen vanuit onze kaderstellende en controlerende rol.	
3	Houten	Wij merken in de begrotingswijziging 2025 dat u ons als raad wil meenemen in onder andere interne verschuivingen. Dat is niet voor alle raadsleden relevant. We zouden het zeer op prijs stellen als er in begrotingen / begrotingswijzigingen van WIL op hoofdlijnen in algemeen begrijpelijke termen een kort overzicht, waar mogelijk per gemeente, wordt gegeven van de meest opvallende zaken.	Wij gaan er vanuit dat hierbij wordt bedoeld op de technische wijzigingen in de begroting. Wij hebben de raad hierin voor de 1 ^{ste} begrotingswijziging 2025 meegenomen omdat deze wijzigingen voor een groot deel het gevolg zijn van de uitvoering van de Herijking Opdracht en Dienstverlening WIL. Daarbij is door verschillende raden meerdere keren gevraagd inzichtelijk te maken waar de effecten zichtbaar worden. Vandaar dat we in dit geval dit uitgebreide verhaal hebben opgenomen. In de regel nemen wij deze technische wijzigingen niet zo uitgebreid op in een begroting(swijziging).
4	IJsselstein	De raad merkt op dat de inhuurkosten personeel maar voor 3 maanden zijn berekend. Wanneer dan geen vast personeel is gevonden lopen deze kosten langer door met financiële gevolgen voor de gemeenten. De raad benadrukt nogmaals het belang van structureel invullen van vacatures.	Wij delen de urgentie van de raad om te komen tot een structurele invulling van vacatures. Helaas blijkt dat ondanks stevige extra inspanning qua werving, het uiterst lastig is om bepaalde functies, vooral bij financiën, op te vullen. Inmiddels zijn wij erin geslaagd 1 functie structureel in te vullen. Voor de andere functie verloopt dit vooralsnog teleurstellend. Wij drukken u op het hart dat wij met de uiterste urgentie hiermee aan de slag zijn.

F De zienswijze van de cliëntenraad

De Cliëntenraad heeft gebruik gemaakt van de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen op het meerjarenbeleidsplan 2026-2028, de kaderbrief 2026 en de ontwerp 1ste begrotingswijziging 2025. De Cliëntenraad heeft haar advies tijdens het reguliere overleg met WIL besproken en toegelicht. Dit wordt gewaardeerd en past bij de wijze en traditie waarop de Cliëntenraad gebruik maakt van de haar ter beschikking staande mogelijkheden om te adviseren aan WIL. Hieronder wordt samengevat de zienswijze van de Cliëntenraad weergegeven en voorzien van een reactie.

De kern van de zienswijze verwoordt de Cliëntenraad als volgt: *“De CRWIL hoopt dat de in deze zienswijze gegeven aanbevelingen bijdragen aan een efficiëntere dienstverlening en kostenbesparing, maar vooral dat de inwoners en klanten in de Lekstroom goed bediend blijven worden. Met vertrouwen ziet de CRWIL de toekomstige uitdagingen tegemoet en blijft zij in gesprek om samen tot oplossingen te komen.”*

Wij waarderen het dat de Cliëntenraad in haar zienswijze ook de waardering voor het personeel uitspreekt en oog heeft voor de organisatie. De Cliëntenraad spreekt haar erkentelijkheid uit voor de transparantie in de gepresenteerde cijfers, zowel met als zonder de voorgenomen ontwikkelagenda's.

Hieronder geven wij in samengevatte vorm de zienswijze van de Cliëntenraad weer. De onderdelen over de Ontwikkelagenda zijn hiervoor al opgenomen in de tabel bij onderdeel B.

	Zienswijze/wens Cliëntenraad	Reactie Bestuur
A	<p>Financiën</p> <p>De CRWIL zou graag inzicht willen hebben in de verhouding tussen de middelen die WIL krijgt en nodig heeft aan de ene kant en de middelen die het RIJK aan de (individuele) gemeenten verstrekt. De CRWIL kan zo beter meedenken als ook bewaken dat de WIL voldoende middelen ter beschikking heeft om haar taken te kunnen vervullen.</p> <p>De CRWIL constateert dat de dynamiek op het werkveld Werk en Inkomen groot is, er jaarlijks sprake is van diverse begrotingswijzigingen en investeringsvraagstukken en de WIL geen eigen vermogen of reserve heeft om hierin zelfstandig te kunnen handelen. De CRWIL zou dit graag anders zien, in plaats van iedere keer de hand te moeten ophouden op hoop van zegen.</p>	<p>De afspraken binnen de gemeenschappelijk regeling WIL zijn dat WIL een eigen begroting opstelt die los staat van de inkomsten van de gemeenten uit het Rijk. De besteding van de middelen uit het Rijk valt hiermee bij de raden.</p> <p>WIL beschikt niet over het gewenste overzicht en kan dus ook bij het opstellen van haar begroting niet bouwen op de Rijksmiddelen. De Cliëntenraad zal het gesprek over de Rijksmiddelen dus met de gemeenten moeten voeren.</p> <p>Bij het 2de onderdeel herkennen wij de genoemde dynamiek. Wij zijn dan ook in gesprek met WIL op welke wijze de prognoses en begroting accurater gemaakt kunnen worden. Onderdeel hiervan is ook het bekijken van de bijdrage die een reserve hier aan kan leveren.</p>
B	<p>Klantgroei</p> <p>De CRWIL constateert dat in de begroting wordt uitgegaan van een jaarlijkse, vrijwel statische, cumulatieve stijging van 2% in het totale aantal WIL-klanten. Dit is de geprognosticeerde CPB raming bij gelijkblijvende omstandigheden en inzet. De CRWIL constateert tegelijkertijd dat WIL een afname prognosticeert van 10% qua klantvolume dan eind 2023 (pg. 26 MJBP) op basis van een intensieve gezamenlijke inzet door gemeenten en WIL. De CR</p>	<p>Het toenemen van de (economische) participatie levert inderdaad op meerdere vlakken grote voordelen op. Allereerst doen inwoners mee op een passende plek. Daarnaast kunnen regelings- en uitvoeringskosten worden beperkt. Wij zijn blij dat de Cliëntenraad hier hetzelfde in staat.</p>

	<p>WIL is hier blij mee, omdat wij het zeer noodzakelijk achten dat het volume daalt en meer mensen aan de slag gaan.</p> <p>De CRWIL ziet in de onlangs ingestelde HODW-agenda (Herijking Opdracht, Dienstverlening en Werk) en SILW-agenda (Sociale Infrastructuur Innovatieagenda Lekstroom Werk) aanknopingspunten en hoop om deze tendens te keren. Er ligt -naar onze mening- een urgentiebesef op het gebied van werk, waar ook de grootste besparingen kunnen worden gerealiseerd. Minder klanten betekent immers lagere uitvoeringskosten. Dit heeft bovendien een positief effect op het welzijn van de klant: onderzoek van Erasmus Universiteit (2017) toont aan dat uitstroom naar werk leidt tot significante verbeteringen in mentale en fysieke gezondheid, zelfwaardering, controlebeleving en geluk. De CRWIL is dus positief gestemd over de stukken die er liggen, maar blijft kritisch. Vooral omdat we zien dat de gemeenten onderling nog niet op 1 lijn liggen en niet overal werk als allerbelangrijkste focus wordt gezien.</p>	
C	<p>Is WIL klaar voor deze toekomst?</p> <p>Tot slot stelt de CRWIL de vraag in hoeverre het personeelsbestand van de WIL in de toekomst mee kan en mag groeien om de dienstverleningsstandaarden te handhaven, mocht het aantal klanten inderdaad blijven stijgen zoals voorspeld. Hierbij is niet alleen de vraag naar voldoende personeel relevant, maar ook de benodigde huisvesting en andere randvoorwaarden om deze groei op te vangen.</p>	<p>De vraag van de Cliëntenraad is in onze ogen relevant. Hoe wij omgaan met de veranderende omstandigheden beoordelen wij in inderdaad vanuit inwonersperspectief, personeel, huisvesting en randvoorwaarden zoals ict etc.</p>
D	<p>Schuldhelpverlening</p> <p>De CRWIL adviseert om een officiële tak Bewindvoering binnen WIL te introduceren. Dit kan kosten besparen, aangezien klanten momenteel € 133 per maand per klant kosten voor externe bewindvoering en dat kan goedkoper en is ook beter voor de dienstverlening aan deze kwetsbare klanten.</p>	<p>Wij gaan hierover graag in gesprek met de Cliëntenraad. De mogelijkheden hiertoe zijn zijdelings al onderwerp van gesprek geweest tussen gemeenten en WIL, maar daar zitten enkele "onmogelijkheden" in. Deze delen wij graag met u.</p>